

1. Όπως διάβασες στο βιβλίο σου, ο **Εθνικός** μας **Ύμνος** περιλαμβάνει τις δύο πρώτες στροφές από το ποίημα του **Διονύσιου Σολωμού** «**Ύμνος εις την Ελευθερίαν**».

Το ποίημα γράφτηκε το 1823 και αποτελείται συνολικά από **158 στροφές**. Το μελοποίησε ο συνθέτης **Νικόλαος Χαλικιόπουλος - Μάντζαρος**, που ήταν φίλος του Διονύσιου Σολωμού. Το 1865, οι δύο πρώτες μελοποιημένες στροφές καθιερώθηκαν ως **Εθνικός Ύμνος** της **Ελλάδας**.

Δοκίμασε να τραγουδήσεις τις οχτώ πρώτες στροφές με τη μουσική που γνωρίζεις:

*Σε γνωρίζω από την κόψη
του σπαθιού την τρομερή,
σε γνωρίζω από την όψη*,
που με βία* μετράει τη γη.*

*Από τα κόκαλα βγαλμένη
των Ελλήνων τα ιερά,
και σαν πρώτα ανδρειωμένη,
χαίρε, ω χαίρε, Ελευθεριά!*

*Εκεί μέσα εκατοικούσες
πικραμένη, εντροπαλή,
κι ένα στόμα εκαρτερούσες
«Έλα πάρι» να σου πει.*

*Άργει να 'ρθει εκείνη η μέρα
κι ήταν όλη σιωπηλιά,
γιατί τα' σκιαζε η φοβέρα
και τα τράκινε η σκλαβιά.*

*Δουσαρχές! Παρηγορία
μόνη σου έμνε να λες
περασμένα μεγαλεία
και διηγώντας τα να κλάις.*

Και ακαρτέρει και ακαρτέρει
φιληλεύθερη παλιά*,
ένα εκτύπασε ε' άηλο χέρι
από την απερησιδιά,*

*κι έλεες «πότε, ά! πότε βγάνω
το κεφάλι από το ερμιάς;»
και αποκρίνοντο από πάνω
κλάψες, άηλυσες*, φωνές.*

*Έτσι εσπίνωνες το βλέμμα
μες στα κλάματα θελό,
και εις το ρόινο σου έσταζ' αίμα
πλήθος αίμα ελληνικό.*

2. Παίξε μαζί με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου στη φλογέρα τη μελωδία από το **Θούριο** του Ρήγα Φεραίου (βλέπε ανθολόγιο του βιβλίου σου).

Δοκίμασε, επίσης, να παίξεις στη φλογέρα και τη μελωδία του τραγουδιού «**Πήραμε την Τροπολιτσά**» (βλέπε παρακάτω).

Μαθητές δημοτικού σχολείου παίζουν φλογέρα

Η πατρίδα τραγουδάει (25η Μαρτίου)

ΠΗΡΑΜΕ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΛΙΤΣΑ

Δημοτικό τραγούδι

Κορίτσια, τι αγναντεύετε, κοπέλες, τι τηράτε;
 Τηράμε, καλέ τηράμε, την Τροπολιτσα.
 Τηράμε την Τροπολιτσα, του λιονταριού τις πόρτες
 που πο-, μωρέ, που πολεμούν οι Έλληνες.
 Που πολεμούν οι Έλληνες με Τούρκους κι Αρβανίτες
 μπροστά πάει ο Νικηταράς, πίσω ο Κολοκοτρώνης.

3. Ακούστε το δημοτικό τραγούδι «**Δώδεκα Ευζωνάκια**» από τον **Χρόνη Αη-δονίδη**. Χωριστείτε σε **δύο** ομάδες. Η μία θα τραγουδάει και η άλλη θα συνοδεύει χτυπώντας στο σώμα ή σε κρουστό όργανο το ρυθμικό σχήμα:

ΔΩΔΕΚΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Δημοτικό τραγούδι

Δώ -
 δε - κα ευ - - - ζω - νά - - - - κια, τ'α - πο - φα -
 σί - - σα - νε, στην Πό - λη για να πά - νε Πα - να -
 γιά — μου, να πο - λε - μή - - - σου - νε.

Στο δρόμο που διαβαίνουν' στη Μαύρη Θάλασσα,
 κακιά φουρτούνα πιάνει Παναγιά μου, ξεσκίζει τα πανιά. (2 φορές)
 Δεν κλαίμε το καράβι, δεν κλαίμε τα πανιά,
 μον' κλαίμε τα ευζωνάκια* Παναγιά μου, τα νιούτσικα* παιδιά,
 μον' κλαίμε τα ευζωνάκια Παναγιά μου, τα δώδεκα παιδιά.
 Βοήθα Παναγιά μου, να τα γλυτώσουμε,
 κι όλα σου τα καντήλια Παναγιά μου, θα στ' ασημώσουμε (2 φορές).

1. Άκουσε ένα παραδοσιακό τραγούδι από τη **δυτική Αφρική** με τίτλο **«Μπατού»**. Παρατήρησε το **οστινάτο*** (*ostinato*) στην αρχή του τραγουδιού:

μουσική σημειογραφία για το οστινάτο του τραγουδιού «Μπατού». Η σημειογραφία αποτελείται από τρεις φράσεις: «του-μπα-τού», «του-μπα-τού», και «τού-μπα τού-μπα του-μπα-τού». Κάθε φράση ξεκινά με ένα σφολιό που έχει ένα > πάνω του, υποδηλώνοντας έμφαση.

- Δοκίμασε τώρα να συνοδέψεις το τραγούδι παίζοντας το οστινάτο στο ταμπουρίνο. Λέγε παράλληλα: **«του – μπα – τού, του – μπα – τού, τού – μπα , τού – μπα, του – μπα – τού».**

- Χωριστείτε σε ομάδες και αυτοσχεδιάστε μια **«χορογραφία»**, δηλαδή μια σειρά από χορευτικά βήματα και κινήσεις που νομίζετε ότι ταιριάζουν στο ρυθμό αυτό.

Έπειτα, κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τη «χορογραφία» της, καθώς θ' ακούγεται το τραγούδι **«Μπατού»**.

2. Άκουσε το τραγούδι **«Μπάφαλο σόλτζερ»*** (*“Buffalo soldier”* – **«Στρατιώτης των βισώνων»***) του Τζαμαϊκανού τραγουδοποιού **Μπομπ Μάρλεϋ (Bob Marley)**.

- Δοκίμασε να το συνοδέψεις, χτυπώντας με **ξυλάκια** ή με το μολύβι στο θρανίο σου το εξής ρυθμικό σχήμα:

μουσική σημειογραφία για το ρυθμικό σχήμα. Η σημειογραφία είναι σε 4/4 μέτρο και αποτελείται από τρεις φράσεις: «σστ», «τρί - ο - λα τα», και «τα». Η πρώτη φράση «σστ» είναι ένα σφολιό με ένα ζυγάκι. Η δεύτερη φράση «τρί - ο - λα τα» είναι ένα τριπλό σφολιό με ένα > πάνω του, ακολουθούμενο από ένα σφολιό. Η τρίτη φράση «τα» είναι ένα σφολιό.

Ρυθμικό μουσικό «ταξίδι»

Ταυτόχρονα, μια ομάδα συμμαθητών σου μπορεί να παίζει με **μαράκες** ως εξής:

4/4	♪	ζ	♪	ζ	
	τα	σστ	τα	σστ	

3. Άκουσε το κομμάτι με τίτλο «**Δε πινκ πάνθηρ θιμ**» (*“The Pink Panther theme”* – «**Το θέμα του Ροζ πάνθηρα**») του **Χένρι Μανσίνι (Henry Mancini)**, που γράφτηκε για τις κινηματογραφικές ταινίες του **Ροζ Πάνθηρα**.

- Συνόδεψέ το χτυπώντας «στράκες», σύμφωνα με το παρακάτω ρυθμικό σχήμα:

4/4	ζ	♪	ζ	♪	
	σστ	τα	σστ	τα	

Στις **παύσεις τετάρτου** (ζ) θ' αγγίζεις με τα χέρια τους ώμους σου.

Στα **τέταρτα** (♪) θα χτυπάς στράκες.

4. Άκουσε το τραγούδι «**Γουί γουίλ ροκ γιου**» (*“We will rock you”* – «**Θα σας ταραξουμε**») του συγκροτήματος **Κουίν (Queen)**.

- Συνόδεψέ το ρυθμικά ως εξής:

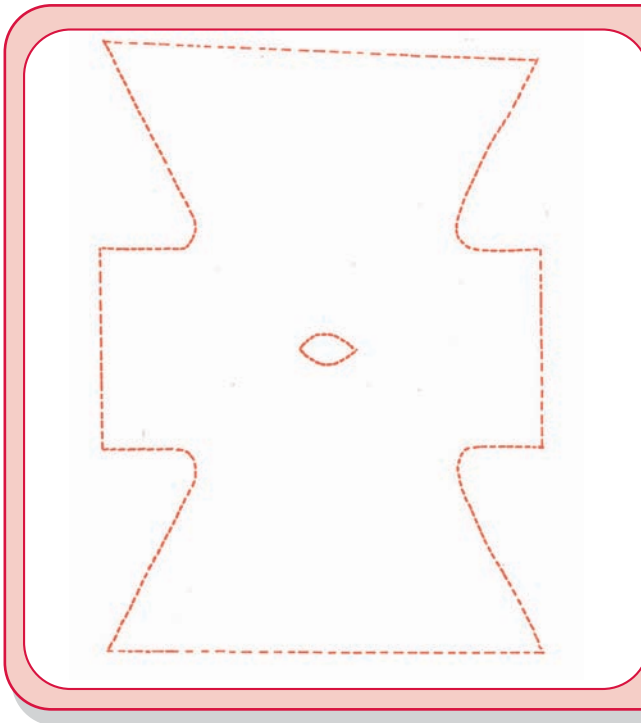
4/4	♪♪	♪	♪♪	♪	
	τί - τι	τα	τί - τι	τα	

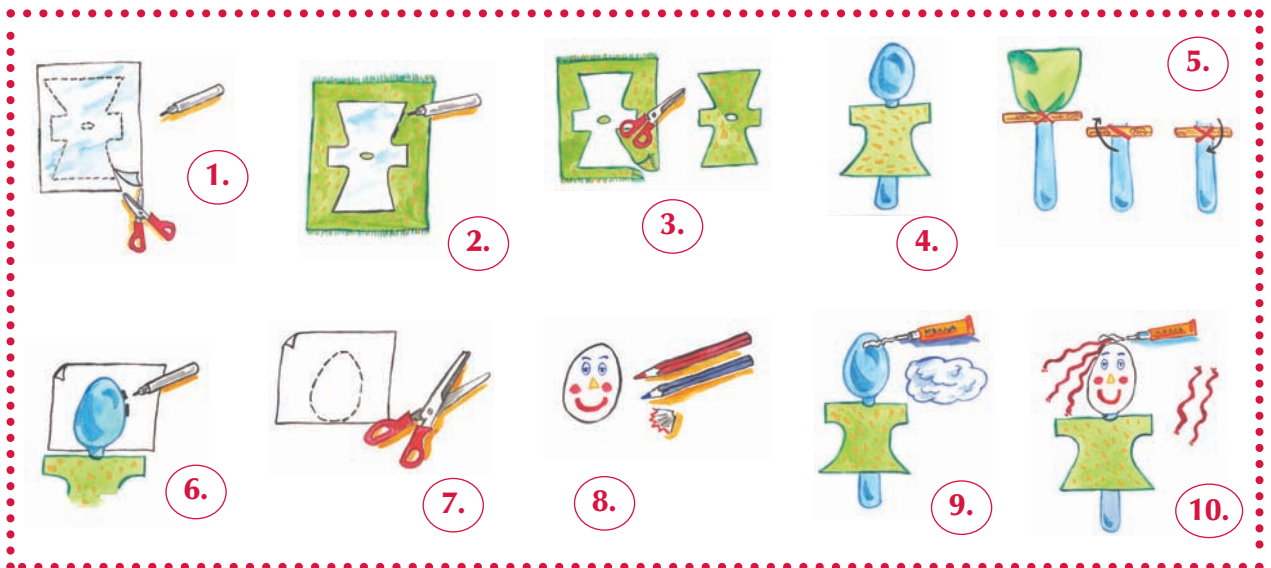
Στα **όγδοα** (♪♪) θα χτυπάς ταυτόχρονα και τα δύο τα χέρια στα πόδια (μία φορά για κάθε όγδοο).

Στο **τέταρτο** (♪) θα χτυπάς παλαμάκι.

1. Θέλεις να φτιάξεις ένα **ομοίωμα* Λαζάρου** στην τάξη; Δεν έχεις παρά ν' ακολουθήσεις τις παρακάτω οδηγίες, αφού πρώτα βρεις τα υλικά:

- το **χάρτινο «πατρόν»** (με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού Μουσικής, θα μεγεθύνεις το πατρόν, σε διαστάσεις φωτοτυπικού χαρτιού A4)
- μια **ξύλινη κουτάλα μαγειρικής**
- ένα **καλαμάκι ίσιο** (όχι «σπαστό») ή ένα ξυλάκι με τις ίδιες διαστάσεις
- ένα **κομμάτι ύφασμα** λίγο μεγαλύτερο από τις διαστάσεις ενός φωτοτυπικού χαρτιού A4
- λίγο **βαμβάκι**
- λίγο **σπάγκο**
- **κόλλα** υγρή και **stick** (στικ)
- ένα **ψαλίδι ραπτικής**
- χρωματιστούς **μαρκαδόρους**

- Κόβουμε το περίγραμμα του χάρτινου πατρόν (σε διαστάσεις A4) με ψαλίδι και τρυπάμε τον κύκλο στη μέση (εικόνα 1).
- Βάζουμε το πατρόν πάνω στο ύφασμα και αποτυπώνουμε με μαρκαδόρο το περίγραμμά του, σημειώνοντας και τη θέση της τρύπας (εικόνα 2). Κόβουμε το ύφασμα ακολουθώντας το περίγραμμα και το τρυπάμε εκεί όπου σημειώσαμε. Το ρουχαλάκι του Λαζάρου είναι έτοιμο! (εικόνα 3).
- «Φοράμε» το ρούχο στην κουτάλα (εικόνα 4) και φτιάχνουμε τα «χέρια». Δένουμε με σπάγκο το καλαμάκι (ή το ξυλάκι) κάθετα στην κουτάλα. Πρώτα δένουμε διαγώνια από τη μία

Χριστός Ανέστη

πλευρά κι έπειτα από την άλλη (εικόνα 5).

- Βάζουμε το «κεφάλι» της κουτάλας ανάποδα πάνω σ' ένα χαρτί, αποτυπώνουμε με μαρκαδόρο το περίγραμμά του και το κόβουμε με ψαλίδι. Το χάρτινο πρόσωπο είναι έτοιμο! (εικόνες 6 και 7).
- Ζωγραφίζουμε το πρόσωπο του Λαζάρου όπως το φανταζόμαστε (εικόνα 8). Βάζουμε κόλλα στο κοίλο εσωτερικό μέρος του «κεφαλιού» της κουτάλας. Κολλάμε αμέσως επάνω του το βαμβάκι (εικόνα 9).
- Βάζουμε, τώρα, κόλλα στο πίσω μέρος του χάρτινου προσώπου και το κολλάμε πάνω στην επιφάνεια του βαμβακιού. Τέλος, κολλάμε τα «μαλλιά» (μαλλί πλεξίματος) πάνω στο κεφάλι της κουτάλας (εικόνα 10).
Ο Λάζαρός μας είναι έτοιμος!

«Λάζαροι» μαθητών της Ε' Δημοτικού

Ετοιμάστε τους «Λαζάρους» σας πριν το Σάββατο του Λαζάρου. Στολίστε ένα καλάθι με λουλούδια και πείτε τα κάλαντα σ' όλες τις τάξεις, κρατώντας τις δημιουργίες σας.

2. Μπορείς ακόμη να φτιάξεις δικά σου «Λαζαράκια», σαν εκείνα που ζυμώνουν οι νοικοκυρές στη μνήμη του Λαζάρου (βλέπε σχετική εικόνα του βιβλίου σου). Προσοχή όμως, τα Λαζαράκια που θα φτιάξεις με την παρακάτω συνταγή δεν τρώγονται!

ΣΥΝΤΑΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΖΥΜΗ

- 2 φλιτζάνια του τσαγιού αλεύρι
- 1 φλιτζάνι του τσαγιού αλάτι ψιλό
- 2 κουταλιές της σούπας ελαιόλαδο
- 3/4 του φλιτζανιού τσαγιού νερό (περίπου).

Ανακατεύεις καλά τα υλικά, μέχρι να γίνουν μια εύπλαστη ζύμη. Αν η ζύμη είναι πολύ ξερή, προσθέτεις λίγο νερό. Αν είναι πολύ υγρή και κολλάει στα χέρια, προσθέτεις λίγο αλεύρι.

Θα χρειαστείς ακόμη 2 ή 3 γαρίφαλα (για τα μάτια και το στόμα) καθώς και μία οδοντογλυφίδα (για τα σχέδια πάνω στη ζύμη). Όταν πλάσεις τα Λαζαράκια σου, άφησέ τα σ' ένα θερμό μέρος της τάξης ή του σπιτιού σου για να ξεραθούν.
(Αν θες να επιταχύνεις τη διαδικασία, μπορείς να τα ψήσεις λίγο στο φούρνο).

«Λαζαράκια» μαθητών της Ε' Δημοτικού

Χορός από το νησί Άγιος Μαυρίκιος

1. Στην τάξη σου θα έχεις, ίσως, συμμαθητές ή συμμαθήτριες που προέρχονται από άλλες χώρες. Θα ήθελες να ετοιμάσεις μαζί τους ένα μικρό «αφιέρωμα – φεστιβάλ» στην παραδοσιακή μουσική της πατρίδας τους ή σε μουσική από άλλες περιοχές του κόσμου;

Χωριστείτε σε **ομάδες των 4 - 5 ατόμων** που θα ασχοληθούν με διαφορετικούς τομείς οργάνωσης της εκδήλωσης:

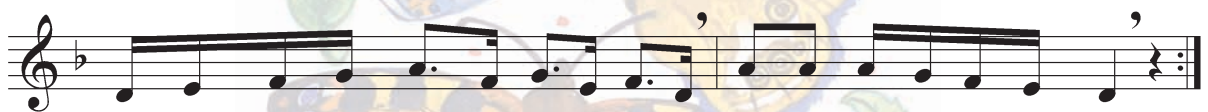
- **Μουσική έρευνα:** αναζητήστε ηχογραφημένο μουσικό υλικό, τραγούδια και χορούς από τις χώρες
- **Φιλολογική επιμέλεια:** συγκεντρώστε κείμενα για τις παρουσιάσεις, μεταφράσεις των τραγουδιών, ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία και ετοιμάστε έκθεση με τα σχετικά βιβλία
- **Επιμέλεια εποπτικού-ηχητικού υλικού:** βρείτε φωτογραφίες, παραδοσιακά αντικείμενα, χειροτεχνίες, διαφάνειες, βίντεο (video), σιντί-ρομ (CD – ROM) κτλ.
- **Επιμέλεια φαγητού:** προμηθευτείτε παραδοσιακά φαγητά, ποτά και γλυκά των χωρών
- **Δημόσιες σχέσεις:** προετοιμάστε αφίσσα, προσκλήσεις, προμηθευτείτε μουσικά όργανα και μηχανήματα εγγραφής ήχου, φροντίστε για τη βιντεοσκόπηση της εκδήλωσης κτλ.

2. Στο μάθημα (βλέπε στο βιβλίο σου) άκουσες, ανάμεσα σε άλλα, τα παραδοσιακά τραγούδια που ακολουθούν. Δοκίμασε να τα τραγουδήσεις ή να τα χορέψεις και βρες στοιχεία για τα έθιμα και τη μουσική της **Βολιβίας** και της **Σενεγάλης**:

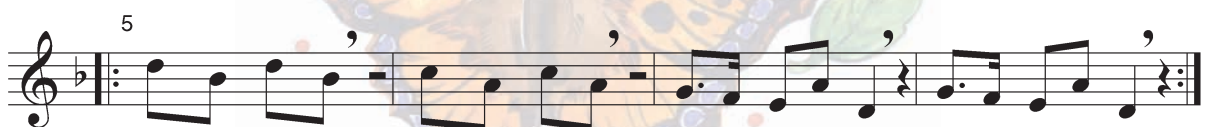
ΛΑ ΜΑΡΙΠΟΖΑ (La Mariposa - Η πεταλούδα) Παραδοσιακό Βολιβίας

Ven-gan a can-tar la mo-re-na-da que em - pie - za a so - nar
Βέν-γκαν α καν-τάρ λα μο-ρε-νά-δα, κ'έ - μπιε-σα α σου ο-νάρ

co-mo el vu_e - lo de_u - na ma - ri - po - sa va - mos to - dos a bai - lar
κό-μο_ελ βου_έ-λο ντε_ού-να μα-ρι-πό-σα βά-μος τό-δος α μπάι-λάρ

con - las ma - nos con - las pi - es La mo - re - na - da, la mo - re - na - da.
κόν - λας μά - νος κόν - λας πιέ - ες Λα μο - ρε - νά - δα, λα μο - ρε - νά - δα.

Οι μουσικές του κόσμου

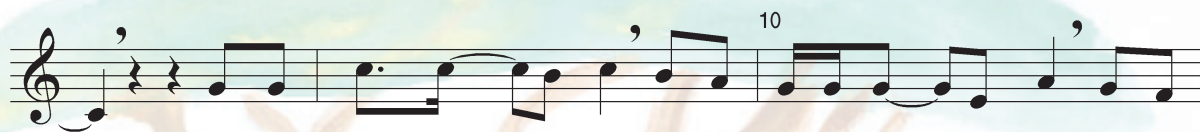
ΦΑΤΟΥ ΓΙΟ (Fatou yo - Με λένε Φατού) Παραδοσιακό Σενεγάλης

Fa-tou yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou yo si dia-dia-la-no___
 Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___

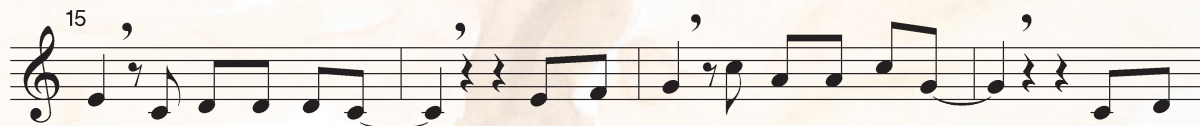
- Fa-tou yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou yo si dia-dia-la-no___
 - Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___

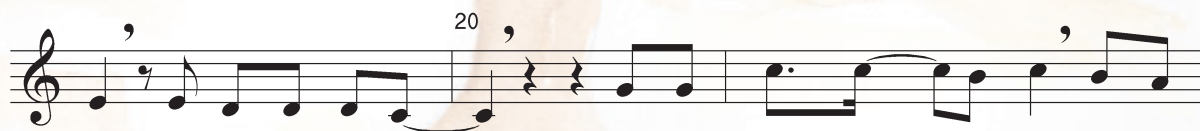
- Fa-tou Fa_ye Fa_ye___ Fa-tou Fa-tou ka-le-ma - oun-di.o Fa-tou
 - Φά-του Φάι Φάι___ Φά-του Φά-του κά-λε-μα - ου - ντιο Φά-του

yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou
 γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του

yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou
 γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του

yo si dia-dia-la-no___ Fa-tou Fa_ye Fa_ye___ Fa-tou Fa-tou
 γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Φά-του Φάι Φάι___ Φά-του Φά-του

ka-le-ma - oun-di.o Fa-tou yo si dia-dia-la-no___ Bou - tou
 κά-λε-μα - ου - ντιο Φά-του γιο σι τζά-τζα-λα-νο___ Μπού-του

mbe - le___ Bou - tou mbe - le Bou - tou___ mbe - le Bou - tou
 μπέ - λε___ Μπού-του μπέ - λε Μπού-του___ μπέ - λε Μπού-του

mbe - le _____ Βου - του mbe - le Βου - του _____ mbe - le Βου - του
 μπέ - λε _____ Μπού-του μπέ - λε Μπού-του _____ μπέ - λε Μπού-του

mbe - le _____ Βου - του mbe - le Βου - του _____ mbe - le Ο ma - mi
 μπέ - λε _____ Μπού-του μπέ - λε Μπού-του _____ μπέ - λε Ο μά - μι

se - ra _____ Ο ma - mi casse _____ Βου - του _____ mbe - le Ο ma - mi
 σέ - ρα _____ Ο μά - μι κας _____ Μπού-του _____ μπέ - λε Ο μά - μι

se - ra _____ Ο ma - mi casse _____ Βου - του _____ mbe - le
 σέ - ρα _____ Ο μά - μι κας _____ Μπού-του _____ μπέ - λε

Ja - ca-na can-fa bou - lo - di Fo - yer zo-ro - la _____ So - di.a -
 Ζία - κά-να κάν-φα μπου-λό-ντι Φάι-ε ζό-ρο - λα _____ Σό-ντια

ye so - di.a so - di.a I - na gam - bi - a
 γιε σό - ντια σό - ντια ί - να γκά - μπι - α

Co - co i - na ko so - yan - go Co - co i - na ko so - yan - go
 Κό - κο ί - να κο σο - γιάν - γκο Κό - κο ί - να κο σο - γιάν - γκο

Co - co i - na ko so - yan - go Co - co i - na ko so - yan - go
 Κό - κο ί - να κο σο - γιάν - γκο Κό - κο ί - να κο σο - γιάν - γκο

Σε ολόκληρο τον κόσμο οι άνθρωποι πειραματίζονται με **αντικείμενα καθημερινής χρήσης** που παράγουν ήχο και πολλές φορές τα χρησιμοποιούν ως μουσικά όργανα. Στις **Ινδίες**, για παράδειγμα, σχηματίζουν ένα ημικύκλιο από πορσελάνινα δοχεία που περιέχουν νερό και τα χτυπούν με ραβδάκια από μπαμπού που έχουν στην άκρη τους τσόχα ή φελλό. Εσύ μπορείς να δοκιμάσεις μια εφαρμογή λίγο διαφορετική:

Με την άδεια των γονιών σου – απαραίτητη για όλες τις μουσικές δοκιμές που θα κάνεις– εξερεύνησε την κουζίνα του σπιτιού σου και ανακάλυψε σκεύη ή εξαρτήματα, που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις μουσικές σου ανησυχίες. Θα ανακαλύψεις ότι μέσα εκεί κρύβεται μια ολόκληρη ορχήστρα!

1. Μουσικά ποτήρια

Θα χρειαστείς:

- πέντε ίδια ποτήρια μικρού ή μεσαίου μεγέθους (όπως αυτά της μουστάρδας)
- ένα κουταλάκι του γλυκού
- νερό
- σπάτουλα

Τοποθέτησε τα ποτήρια στη σειρά και γέμισέ τα με νερό μέχρι τη μέση. Χτύπησε ελαφρά το τοίχωμά τους με το κουταλάκι και άρχισε να προσθέτεις ή να αφαιρείς νερό. Τι παρατηρείς;

Όταν θα έχεις πετύχει το συνδυασμό των ήχων που θέλεις, μπορείς να δοκιμάσεις να παίξεις μια αγαπημένη σου μελωδία ή να συνοδεύσεις ένα τραγούδι. Χρησιμοποίησε, αν θέλεις, δύο κουταλάκια ή πρόσθεσε και άλλα ποτήρια με νερό για μεγαλύτερη ποικιλία ήχων.

Δοκίμασε να χτυπήσεις τα ποτήρια με μια μικρή ξύλινη ή πλαστική σπάτουλα. Παρατηρείς κάποια αλλαγή; Μπορείς να διακοσμήσεις τα μουσικά σου ποτήρια με χρώματα σμάλτου ή να χρησιμοποιήσεις, αντί για ποτήρια, γυάλινα μπουκάλια.

2. Μελωδικές κούπες

Θα χρειαστείς:

- πέντε μεταλλικές ή πορσελάνινες κούπες σε διαφορετικά μεγέθη
- δύο ξύλινες κουτάλες
- σπάγκο
- ένα σκουπόξυλο
- δύο καρέκλες

Τοποθέτησε τις καρέκλες αντικριστά, με τις πλάτες γυρισμένες και στερέωσε καλά το σκουπόξυλο επάνω τους.

Κόψε 5 κομμάτια σπάγκου, 40 περίπου εκατοστών, στερέωσέ τα στο ξύλο ανά 15 εκ. και κρέμασε τις κούπες από αυτά, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια σειρά ήχων από το χαμηλότερο προς τον ψηλότερο.

Προσοχή, δέσε σφιχτά το σπάγκο στο σκουπόξυλο, ώστε να μη μετακινούνται οι κούπες από τη θέση τους, όταν τις χτυπάς. Το όργανό μας είναι έτοιμο για μουσική δράση. Πρόσεξε, όμως, μην το παρακάνεις, όταν χτυπάς τις κούπες με τις κουτάλες!

3. Γλυκιά... φουσαρμόνικα

Θα χρειαστείς:

- ένα λεπτό κυλινδρικό κουτάκι από χαρτόνι με πλαστικό καπάκι
- μια πλαστική σακούλα (όπως αυτή του σουπερ μάρκετ)
- ένα λαστιχάκι
- ένα ψαλίδι

Βγάλε το πλαστικό καπάκι από το κυλινδρικό κουτί κι αφάιρесе προσεκτικά, με το ψαλίδι, το εσωτερικό του. Αφαίρесе το χαρτονένιο πάτο και άνοιξε ένα στρογγυλό άνοιγμα στο πλάι του κυλίνδρου, μέσα στο οποίο θα σφηνώσεις και θα κολλήσεις το πλαστικό καπάκι.

Κόψε ένα κομμάτι της πλαστικής σακούλας και στερέωσέ το καλά με το λαστιχάκι στο κενό της βάσης του κυλίνδρου. Ακούμπησε τα χείλη σου στο άνοιγμα που έφτιαξες στο πλάι και τραγούδησε μέσα από αυτό μια γνωστή μελωδία προφέροντας τη συλλαβή «του» (όπως στη φλογέρα).

Δοκίμασε να δημιουργήσεις με το χέρι σου ένα «τρεμούλιασμα» στον ήχο - όπως όταν παίζουν φουσαρμόνικα - τοποθετώντας το στο κενό της βάσης του κυλίνδρου. Αισθάνεσαι τον αέρα που κυκλοφορεί μέσα στον κύλινδρο; Τι παρατηρείς;

1. Περνάμε απέναντι

Βοήθησε τα τρία ζωάκια να περάσουν στην απέναντι όχθη, όπου άφησαν τα μουσικά τους όργανα. Προσοχή όμως! Πρέπει ν' ακολουθήσουν **μόνο** τις πέτρες που «αντιστοιχούν» στο **ρυθμικό σχήμα** που βλέπεις στο σώμα τους. Σχεδίασε έπειτα τις τρεις «διαδρομές» που θα ακολουθήσουν τα ζωάκια, με γραμμές διαφορετικού χρώματος για το καθένα.

Βοήθεια: Για να βρεις ποιο όργανο παίζει κάθε ζωάκι, πρέπει πρώτα να χτυπήσεις τα **τρία** ρυθμικά σχήματα κι έπειτα να βρεις ποια **ονόματα οργάνων** «ταιριάζουν» σε καθένα απ' αυτά.

2. «Κρυμμένες» λέξεις

Στις παρακάτω λέξεις λείπουν μία ή δύο συλλαβές. Διάβασε τις νότες που βλέπεις στα πεντάγραμματα για να τις βρεις.

γγα

κα

τέρνα

ια

μάτα

δηρος

vo

έ

το

Ας παίξουμε μουσικά παιχνίδια και ας λύσουμε γρίφους

3. «Μουσικά Απολιθώματα»

Η λέξη «απολιθώνω» σημαίνει «μεταβάλλω κάτι σε πέτρα (λίθο)» και μεταφορικά, «κάνω κάποιον να μείνει άφωνος ή ακίνητος».

Στο παιχνίδι που θ' ακολουθήσει, ένας - ένας οι παίκτες θα μένουν ακίνητοι όταν θα σταματά η μουσική. Ας εξηγήσουμε όμως τα πράγματα από την αρχή:

Όλοι οι παίκτες παίρνουν έναν αριθμό και αρχίζουν να χορεύουν μόλις ξεκινήσει η μουσική. Όταν σταματήσει, όλοι μένουν ακίνητοι και όταν αρχίσει πάλι, όλοι χορεύουν, εκτός από τον παίκτη με τον πρώτο αριθμό, ο οποίος θα μείνει ακίνητος μέχρι το τέλος του παιχνιδιού σε όποια θέση ή στάση θέλει.

Το παιχνίδι συνεχίζεται με τον ίδιο τρόπο. Οι παίκτες, ακολουθώντας τη σειρά των αριθμών τους, θα πρέπει να μένουν ακίνητοι, κοντά σ' εκείνους που έχουν ήδη ακινητοποιηθεί.

Όταν το παιχνίδι τελειώσει, θα έχετε δημιουργήσει ένα σχηματισμό από «απολιθώματα» σε διάφορες θέσεις και στάσεις που θα θυμίζει «γλυπτό» με πολλά διαφορετικά μέρη!

Ακούστε το τραγούδι «Μποχίμιαν λάικ γιου» (*“Bohemian like you”* – «Μπόέμ* σαν και σένα») του συγκροτήματος Ντάντι Γουόρχολς (Dandy Warhols) και ξεκινήστε το παιχνίδι.

4. Χτύπα το αίνιγμα με το σώμα σου

Κοίταξε πώς μπορείς να χτυπήσεις το παρακάτω αίνιγμα με το σώμα σου:

Στράκα
Παλαμάκια
Χτυπήματα σε ώμους
Χτυπήματα στα πόδια

Τρέ - χει τρέ - χει, πά - ει πά - ει και στα πί - σω δε γυρ - νά_ει

Παλαμάκια

Χτυπήματα χεριών
στα πόδια.

Χτυπήματα χεριών
στους ώμους

Στράκα

Ας παίξουμε μουσικά παιχνίδια και ας λύσουμε γρίφους

Χωριστείτε σε δύο ομάδες και προσπαθήστε να εκτελέσετε το αίνιγμα σαν **κανόνα***:

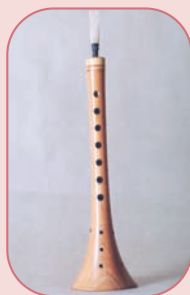
- Η πρώτη ομάδα λέει το αίνιγμα χτυπώντας συγχρόνως το ρυθμό του στο σώμα.
- Η δεύτερη ομάδα κάνει το ίδιο, αλλά ξεκινά λίγο αργότερα, τη στιγμή ακριβώς που η πρώτη ομάδα λέει τη λέξη «και».

Προσοχή, μην μπερδευτείτε παρατηρώντας τις κινήσεις των παικτών της άλλης ομάδας! Πρότεινε τώρα μια **δική σου σειρά χτυπημάτων** για το ίδιο αίνιγμα. Δείξε τη στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς σου για να τη μιμηθούν ομαδικά.

5. Βρες το όργανο

Οι παρακάτω παροιμίες - φράσεις του λαού μας περιέχουν ονόματα μουσικών οργάνων. Μπορείς να τα βρεις;

α) «Σταμάτα το

-----!»

β) «Η κοιλιά μου έγινε

-----!»

γ) «Έχει μυαλό

-----!»

δ) «Αυτός το

-----του!»

ε) «Του κρέμασαν

-----!»

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιόσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιόσημο θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α').

ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.